



"Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi!"

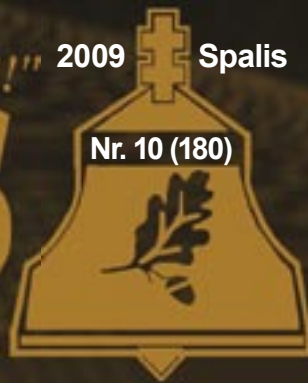
2009

Spalis

VARPAS

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Nr. 10 (180)



LLKS bičiuliui, Krašto apsaugos bičiulių
klubo nariui, akademikui

ANTANUI TYLAI
80 METŲ



Antaną Tylą
80-mečio proga



Sofiją Birutę Daugelavičienę
75-mečio proga



Antaną Mažeikį
75-mečio proga



Antaną Buroką
65-mečio proga

Pareigos keliu

Vilius Bražėnas

Pagarbiai pavydžiu BALTIJOS KELIO grandinės grandims to jausmo, kurį Lietuvos istorijos vieną iš lemiamų valandų metu galėjo pajusti, tikrumoje – negalėjo nepajusti, rankomis susikibusi mūsų tautos dalis.

Mielos grandys ir grandelės! Su meile pavydžiu kiekvienam iš jūsų – nuo jauniausio iki vyriausio, pavydžiu to momento jausmo, gal net lyg fizinio nuo žemės pakilimo, jausmo. Stovėdami ranka – rankon, o kai kur – petys į petį, jūs ryžtingai atstatėte krūtines prieš Rytų globalistinį okupantą. Tuo pat metu išdėdžiu žvilgsniu skrodėte „Atlanto Chartos“ Didžiojo Melo miglose Lietuvą, pasaulinės valdžios kūrimo partneriui išdavusių, Vakarų vadų besąžininę dvasią.

Didžiukitės, Sesės ir Broliai, savimi. Tačiau ypač didžiukitės sava tauta, sava Tėvyne Lietuva. Lietuvos žemės syvai, tūkstantmečiais išlaikę kovingais Lietuvos dvasios ir kardo karius. Didžiukitės sava tauta, nepaniekindami kitų. BALTIJOS KELIAS suteikia tam pagrindą.

Visais istoriniais momentais tie kariai – Didvyriai ir Didmoterės – atsiliepė į patriotinio šauklio trimito garsus ir atsistojo ton vieton, kurią Tėvynės Pirštas nurodė. Tokiose istorinėse akimirkose nebuvo, ir šiandien neturėtų būti, kalbų apie „žmogaus teises“. Mūsų istorijoje pirmavo, ir toliau turi pirmauti, „PAREIGA TĖVYNEI“.

Pareiga Tėvynei išrikiavo Lietuvos raitelius Juodosios Jūros pakrantėje, Saulės Mūšio laukuose ir Žalgiryje. Ji subūrė mirtininkus Pilėnuose ir partizanų bunkeriuose. Pareiga Tėvynei uždėjo ant Lietuvos vadų Europos nuo mongolų gynėjų šarvus didžiausiame Europos valstybių vadų suvažiavime Lucko Pilyje. Tą suvažiavimą galima pavadinti šių dienų NATO užuomazga. Tik daug gausesniu atstovais, negu šių dienų NATO suvažiavimai. Todėl ir jūs, Baltijos grandinės grandys ir grandelės, didžiukitės savos tautos istorija, kuri BALTIJOS KELIO dalyvius pastatė ant tvirto, Lietuvos kovotojų žygių sutrypto patriotinio kelio mūsų kartos kovotojams žygiuoti.

Pareiga Tėvynei sujungė sukilėlius prieš carą Pliaterytės pulke, kaip ir sukilėlius prieš raudonąją carizmą 1941 m. Tas pats pareigos trimitas pakėlė jaunus lietuvius įstoti į savanorių kovotojų eiles kovai už Nepri-

klausomą Vasario 16-sios Lietuvą. Tie savanoriai, kaip ir jūs šiandien, atsisukę į istorijos horizontus, galėjo didžiutis esą lietuviais.

Pareigos jausmas nukreipė lietuvius į pagrindinę veiklą pirmosios ir antrosios Sovietinės okupacijos ir nacinės okupacijos metuose. Pareigos Tėvynei trimito šaukimui atsiliepė Lietuvos Vietinės Rinktinės ir Tėvynės Apsaugos Rinktinės kariai. Spalio 7 dieną minėsime TAR veik beginklių vyrų bandymą pastoti kelią antrosios Sovietų invazijos tankams. Ypač dar vis pasigendantieji to „bent vieno kraujo lašo“, turės proga padėti gėlių puokštę prie Sedos kautynėse žuvusių 100 karių bendro kapo Sedos kapinėse. Prieš 65 metus jie praliejo ne vieną lašą, o visą savo jaunystės kraują, atlikę Aukščiausią Pareigą Tėvynei.

Laimei juos ir visus senosios ir naujausios istorijos kovotojus už Tėvynę, visus Didvyrius ir Didmoterės, dar didesne auka pagerbė epochiniai Bunkerių Lietuvos partizanai. O pastaruosius, Pareigos Trimitų pašaukti, savo Didžiąja Auka ir beginkle narsa pagerbė už kovo 11-sios, Nepriklausomą Lietuvą kovoję tautiečiai. Jie krūtines prieš ginklus atstatė prie Seimo ir Spaudos Rūmų, prie Televizijos Bokšto, visur kur jų reikėjo. Tai darė, tarp kitko, ir atsiremdami į BALTIJOS KELIO dvasinį mūrą.

Kova tebesitęsia. Net ir užsitarnavusieji Didvyrio ar Didmoterės vardą neturi teisės nuleisti kovos kardo. Jų našta dviguba: atlikti savą ir žuvusių bendražygių pareigą. Anot šviesios atminties Kun. Stasio Ylos: „Kas liaujasi kovojęs – miršta“.

Tad jo vardu drįstu BALTIJOS KELIO sukakties proga, kreiptis į tautiečius su prašymu: nemirkite, anot Kunigo Ylos, paliaudami kovoti. Žadinkime „mirusius“ – vaikščiojančius lavonus, prisikelti kovai.

Net statydami naujus paminklus ar nulenkdami galvą prieš žuvusius prie senų paminklų, nueinant nuo jų atsukę jiems nugarą, neatsukime nugaros Lietuvos kovų istorijai, tuo pačiu PAREIGAI TĖVYNEI. Mūsų širdis ir dvasias mato kovose žuvusių lietuvių vėlės. Mūsų žodžius su mūsų darbais lygina mus stebintis jaunimas. Gal galima gražiomis kalbomis, be pasiaukojančios veiklos, apgauti vyresniąją kartą. Tačiau vargu, ar kam pasiseka tuo būdu apgauti jaunimą.



Vardai ir pavardžiai

Ištrauka iš Justino Sajausko naujos knygos „Žinau Tavo vardą“



Justinas Sajauskas

Ši vardyną sumaniau prieš porą metų mūsų žiniasklaidoje kilus Lietuvos istorijos perrašymo, teisingiau: klastojimo ir juodinimo kampanijai. Pradžioje tai buvo vienas kitas spaudoje ar televizijoje šmėstelėjęs šokiruojantis teiginys apie mūsų didžiavirius (kunigaikštis Vytautas – šunsnu-kis) arba tautos istoriją (Klaipėdos kraštas – ne Lietuva).

Toliau – gražiau. Šokiruojančios replikos virto ilgiausiais straipsniais, sukurptais istorikų ir ne visai istorikų. Labai dažnai tai buvo politikai, nomenklatūrininkai, kurie lenktyniaudami vienas su kitu, stengiasi įteigti mintį, kad pažangus yra tik tas lietuvis, kuris neigia savo tautą kaip istorijos kūrėją ir skuba kaip galint greičiau nutautėti – susieuropietinti.

Praejusio amžiaus pradžioje V. Kapsukas veržėsi sunaikinti lietuvių, kuri trukdė jam ištraukti į komunistinę revoliuciją. Šiandieniniams pirmeiviams ji trukdo tapti moderniais, europietiškais, kosmopolitiškais, lietuviškai sakant – žmonėmis be tėvynės. Kosmopolitizmo adeptams nepatinka viskas: mūsų kalba, istorija, mitologija, moralė, iškiliosios asmenybės... Užkliuvo netgi raidynas! O kad taip – visa tai reikia menkinti, juodinti, apmeluoti. Net sovietmečiu Lietuvos istorija nebuvo taip iškraipoma, kaip šiandien. Tik pažiūrėkim: „Visa mūsų istorija ubagiška!“ – skelbia vienas šiandieninis istorijos šulas. Lietuvos priešinimasis polonizacijai buvo klaida, – antrina jam kitas žinovas, – juk tai buvo kelias europėjimo link. Trečiasis, dar neseniai užėmęs aukštas pareigas, į kairę ir į dešinę skelbia, kad Klaipėda – ne Lietuva, kad 1923 m. Lietuva ją okupavo, išžudydama lietuvininkus. Toliau tie patys vyrai abejoja, kad Lietuvos valstybingumas yra vertybė ir drąsiai paskelbia novatorišką šūkį „patriotas – tai idiotas“. Lietuvos valstybingumo niekinimo apogėjus – triukšmingas šurmulys dėl „1791 m. gegužės 3 d. Valdymo įstatymo“ (taip vadinamos „Gegužės 3 d. konstitucijos“) ir po jo sekusio „Abiejų tautų savitarpio įžado“.

Šiais dokumentais juridškai buvo likviduota Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė, paverčiant ją bevar-

džiu Lenkijos pakraščiu – kresu (Lietuvos vardas joje neminimas). Naujieji istorijos žinovai šiuos Lietuvai pražūtingus dokumentus pateikė kaip amžinos lietuvių ir lenkų tautų draugystės įrodymą!

Dar galima būtų paminėti vienos panelės pašokinėjimus prieš J. Basanavičių. Tiesa, apie šio žmogaus gyvenimą ir veiklą naujoji istorikė ne kažin ką išmanė, užtat girdėjo jį vadinant *tautos patriarchu*. Naujųjų istorikų supratimu to pakanka asmens juodinimo kampanijai pradėti.

Minėtini ir internete papildas purvas ant Pilėnų ir jų vado, ir nuolat kartojamas didysis melas, esą Lietuvą apkrikštijo ne Mindaugas, o lenkai, ir tokie pat sistemingi mėginimai diskredituoti bene iškiliausią moderniųjų laikų istoriką Adolfą Šapoką...

Stabtelkim ties Mindaugu. Ką jis pakrikštijo, jei ne Lietuvą? Ir kurią valstybę kūrė? Nuo mokyklos suolo žinau, kad Lietuvos valstybė šio kunigaikščio sukurta ir apkrikštyta, kad jos sostinė – Vilnius, ir kad 1920 metais, sulaužydami vos prieš porą dienų pasirašytą sutartį, tą sostinę užėmė lenkai...

Dabar nežinia prieš kokį orą mane įtikinėja, kad Želigovskio akcija – ne okupacija, o viso labo unijinių tradicijų tolesnis puoselėjimas, kelio į Europą pradžia. Išėitų, Pilsudskis ir Želigovskis – mūsų geradarai. Žinojo vyrai, ko mums reikia! Ir grafas Muravjovas – geradaris, ir Tautų Tėvas... Visi jie tiesė Lietuvai naujus kelius.

Kažkoks marazmas. Tie, kurie dėl savo padėties ar išsilavinimo turėtų kelti tautą, kaip pasamdyti ją žlugdo. Matyt, tikrai pasamdyti.

Prieš keliasdešimt metų vienas kirgizų rašytojas paleido pasaulinį prievardį *mankurtas* – žmogus keliantis ranką net prieš savo motiną. Ar vien Kirgiziją turėjo omeny literatūros klasikas? Gal šiandieninę Lietuvą? Sako, rašytojai kartais turi pramatymo dovaną.

Mūsų naujieji istorikai šios dovanos, deja, neturi ir medžiagos savo insinuacijoms ieško tik praeityje. Kai prieš metus vienas jaunas „genijus“ pradėjo šmeižti pokario partizanus, supratau, kad ateina eilė irtam Lietuvos istorijos lauko kampeliui, į kurį šiuo metu žiūriu. Kol to neatsitiko, nusprendžiau paviešinti tai, ką įžiūrėjau – parašiau šį Tauro apygardos partizanų slapyvardžių vardyną.



2009 m. rugpjūčio 29-oji Kryžių kalne

„Sibiro Alma Mater“ trilogijos sudarytojas, Kryžiaus statymo organizatorius, Tomsko absolventas, Kalnuotojo Altajaus ir Kiseliovos 1941m. bei 1948m. tremtinys
Romualdas Baltutis

Tą dieną įvyko knygų „Sibiro Alma Mater“ trilogijos išleidimo baigiamasis akcentas. Beveik trijų šimtų bendraautorių ir bendraminčių bendruomenė savo knygose sukūrė **dvasinį paminklą Lietuvos šviesuoliams** Lietuvos vardo tūkstantmečio paminėjimo proga, šventino tikrą ir tikriausiai pirmą ir vienintelį tokių paminklų, skirtą jiems. Itin reikšminga tai, kad trilogijos pirmieji bendraautoriai yra Lietuvos iškiliausi žmonės: arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, profesorius Vytautas Landsbergis, Seimo nariai Antanas Stasiškis ir profesorius Arimantas Dumčius, profesorius Vytenis Rimkus ir profesorė Vita Lesauskaitė, savo reikšmingu žodžiu ir mintimis sutvirtinusi paminklo pagrindą.

Mes žinome ir minime, kad pirmieji tremties kančias patyrė Lietuvos intelektualai.

Tačiau, vartydami trilogijos puslapius, mes matome, kad mūsų seneliai ir tėvai buvo ne tik tremtiniai, ne tik kankiniai – jie visi, nepriklausomai nuo įgyto mokslo, specialybės ar patirtų kančių, neįtikėtinai sunkiomis sąlygomis, sirgdami ir badaudami, mirties patale mokė mus lietuviško žodžio, dvasingumo, sąžiningumo, lietuviškų tradicijų mylėti savo Tėvyne, jie mokė ir paprastų buitės gudrybių – buvo vieninteliai ir tikri mūsų mokytojai. Jie visi, tremtyje ir priverstinoje emigracijoje buvo Lietuvos šviesuoliai.

Vienuolyno koplyčioje tėvas Mykolas aukojo šv. Mišias, skirtas mirusiems Lietuvos šviesuoliams. Vienulių brolių giesmės ir ypatingai gilaus turinio Tėvo Mykolo pamokslas sujaukino ir sudrebino jauduliu mūsų iškilmių dalyvių širdis. Po šv. Mišių bendraautorių vardu renginio organizatoriai dovanojo vienuolyno bibliotekai trečiąją knygos tomą, o ŠU leidyklos direktorius Aloyzas Tubutis pirmąjį ir antrąjį tomus.

Šventės dalyviai, lydimi Tėvo Mykolo patraukė Kryžių kalno link. Pirmieji, atėję prie mūsų kryžiaus, nustebo, nes prie jo buvo didelė grupė žmonių. Pasirodo, Lenkų turistų grupė kartu su savo kunigu, perskatę ant mūsų Kryžiaus užrašytus žodžius, suklupo ir meldėsi... Tuo tarpu nuo Šiaulių-Joniškio plento, giedodama giesmes ir vedama Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio ir signataro Antano Račo, į Kryžiaus šventinimą atvyko tarptautinės katalikiškos Tradicijų, Šeimos ir Nuosavybės (TFP) gynimo organizacijos nariai.

Giedamas Lietuvos Himnas.

Pirmąjį jaudinantį „Padėkos žodį „Sibiro Alma Mater“ absolventams“ taria Akmenės mokytoja Rita Ringienė:



Kryžiaus statymo aktas

„Šviesioji Sibiro senatve, viltingoji nesenstanti Sibiro jaunystė, žemai lenkiuosi Jūsų skaudžiajai patirčiai, dėkoju už atkaklų ilgą grįžimą namo su knyga, su šiandien šventinamu kryžiumi, kurio papėdėje gula kažkada Jūsų tėvams mokytojams neįteiktų astrų puokštės, bet skamba netilstantys Rugsėjo varpeliai, kurie kvietė, kviečia ir kvies vis kitas kartas eiti Lietuvos, vienintelės TĖVYNĖS KELIU. Tegu bus laimingas nepalenkiamas, nesugniuždomas žmogus.

Džiaugiuosi ir dėkoju, kad mokate parinkti prasmingų dovanų nesibaigiančios Rugsėjo Pradžios išvakarėse.

Aš nebuvau Sibire, bet buvo ten mano seneliai, jie nebuvo mokytojai, bet nuo ankstyvos vaikystės prisimenu, kaip pagarbiai buvo minimas šis žodis, todėl kartais šiandien girdimą dalelytę sakinyje „Jis yra **tik** mokytojas“ keičiu kitu mažu žodeliu: „Jis yra **net** mokytojas“. Maža dalelytė, bet kaip ji išgilina sakinio turinį. Jums ir jūsų tėvams, seneliams tai buvo lygiai taip pat šventa, brangu, nepamainoma, tai štai kodėl Jūs ir baigėte „Sibiro Alma Mater“, tai štai kodėl iki šiol renkatės, meldžiatės, rašote, leidžiate knygas ir vis norite susitikti – tai niekas kitas kaip džiaugsminga pamoka, kai mokaisi neragindamas.

Šių dienų mokytojui taip pat reikia būti NET mokytoju, kad juo tikėtų ir pasitikėtų. Šio laiko mokytojas turi saugoti Baltijos kelio vienybę, draugiškumą ir Sausio 13-osios pilietiškumą, kad nepalengtų ne visada išmintingos reformos, nepritekliai, rafinuotu lengvumu pridengtos grėsmės.

XXI amžiaus mokytojas turi išlikti orus kaip ir Jūsų kartos šviesuoliai. Jis neturi balsuoti pagal pinigo partijos programas, jis negali būti abejingas dėl išsivaikščiojančios Lietuvos ir jeigu jo mokinyš kada nors mestelės: „Ką man davė ta Lietuva?“, tegu pasi-





veja šito laiko emigrantą – XXI amžiaus tremtinį- vienintelis atsakymas: „Neklausk, ką tau davė Lietuva, paklausk, ką tu davei Lietuvai!“

Ačiū, kad Jūs savo gyvenimu ir esate atsakymas į šį klausimą.“

Kadangi paminklas skiriamas ir Lietuvos vardo tūkstantmečiui, kryžius papuošiamas lietuviška tautine jubiliejine juosta. Kryžiaus statymo akto projektas pagarbiai guli ant specialiai tam paruošto ir papuošto stalelio. Prie kryžiaus guli „Sibiro Alma Mater“ trilogija. Jos herojams šis paminklas. Trilogijos bendraautorius mokytojas Petras Ivoškus iškilmingai perskaito aktą. Pirmasis priklaupęs aktą pasirašo ir Šiaulių vyskupijos spaudą deda Šiaulių Vyskupas Eugenijus Bartulis – pirmasis knygų bendraautorius. Po to aktą pasirašo visi norintieji šventės dalyviai. Skamba LPKTS

Šiaulių filialo choro grupės (vad. Rasa Gasiūnienė) ir (TFP) grupės giesmės. Pagaliau Šiaulių Vyskupas įdeda pasirašytą tekstą į specialią kapsulę, kuri įterpiama į kryžiaus pamatą bei užcementuojama.

Šiaulių Vyskupas Eugenijus Bartulis šventina kryžių.

Kiekvienas praeinantis perskaito prie Alekso Steponavičiaus išdrožto kryžiaus pritvirtintą užrašą ir nulenkia galvą:

„Lietuvos Šviesuoliams – mūsų Mokytojams, seneliams, tėvams, broliams ir sesėms patyrusiems Sibiro kančias. **Dėkingi už išsaugotas gyvybes, dvasines vertybes, lietuvių kultūrą ir kalbą. Knygų „SIBIRO ALMA MATER“ trilogijos bendra autoriai Sibiro, Lietuvos, Amerikos, Australijos mokyklų absolventai“**

Įamžinamas atminimas

Dr. Aldona Kačerauskienė

Atlikę pareigą Dievui ir Tėvynei

...Aušo gražus 1945-ųjų liepos 12-osios rytas, žadėjęs šiltą vasaros dieną. Kudoriškių kaimo (Anykščių raj.) miškelyje pusryčiavo „Kirvio“ būrio partizanai, nepanorę eiti į raudonąją armiją, laisvu noru pasirinkę kovą už Tėvynės laisvę savo gimtoje šalyje. Šie vyrai tąkart nieko blogo neįtarė, net nenujautė, kad prie jų sėlina išdaviko vedami gerai ginkluoti priešai. Įvykus kautynėms, žuvo šeši jaunuoliai, kilę iš gretimų kaimų. Tai būrio vadas Bronius Ilgutis, Jonas Bobelis, Jonas Drazdūnas, broliai Antanas ir Vytautas Grigai ir Jonas Juknevičius. Nuo šiol jų auką Dievui ir Tėvynei primins kryžius, pastatytas Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (LPKTS) Anykščių skyriaus (pirmininkė Prima Petrylienė) rūpesčiu žūties vietoje 6 km nuo Skiemonių prie žvyrkelio, vedančio į Uteną.

Kryžiaus pašventinimo iškilmės įvyko rugsėjo 6 dieną, sekmadienį. Šv. Mišias aukojo Lietuvos partizanų kapelionas monsinjoras Alfonsas Svarinskas. Per pamokslą jis priminė dvidešimt dviejų su puse tūkstančio Lietuvos partizanų aukas už Lietuvą. „Jie atliko šventą pareigą Dievui ir Tėvynei, todėl niekada neturi būti užmiršti“ – sakė monsinjoras ir visus paragino būti gerais žmonėmis ir dorais katalikais, būti dvasiškai stipriems. Juk svarbiausia įveikti dvasinę krizę.

Po šv. Mišių skubėjome prie paminklo, papuošto rudens gėlių žiedais ir degančiomis žvakėmis. Renginiui vadovaujanti P. Petrylienė priminė partizanų žūties aplinkybes. Kalbas pasakė mons. A. Svarinskas, ir Atkurtosios Algimanto apygardos partizanų vadas Jonas Kadžionis, į partizanų gretas įsijungęs dvidešimties metų, bolševikiniuose lageriuose kalė-



Prie kryžiaus

jęs 25-erius metus. „Atlikusieji pareigą Dievui ir Tėvynei pasirinko geriausią dalį. Jiems skirti paminklai amžiais bylos: „Mes žuvome už Lietuvos laisvę“, – sakė J. Kadžionis. Padėklamavęs lageryje kartu kalėjusio Antano Miškinio psalmę, jis prašė prisiminti visus Lietuvos partizanus, Lietuvai palinkėjo gražios ateities.

„Jūs kaip arai kovot išėjot... Jūs netarnavot okupantams...“, - dainavo Anykščių politinių kalinių ir tremtinių choras (vad. Rimvydas Griauzdė). Poetė Liuda Danielienė skaitė partizanams skirtus savo kūrybos eilėraščius. Mons. A. Svarinskas pašventino paminklą. P. Petrylienė padėkojo visiems, dalyvavusiems paminklo pašventinimo iškilmėse. Tačiau dar nesinorėjo skirstytis.

Pakalbinta P. Petrylienė, partizanų ryšininkė, suminta būdama Anykščių gimnazijos baigiamosios klasės mokinė, septynerius metus kalėjusi bolševikiniuose lageriuose, dvyliktus metus vadovaujanti LPKTS Anykščių skyriui, mielai pasakojo: „Partizanams maminės žūties vietose statome paminklus. Šis jau trylik-



tasis. Renkame aukas, dirbame patys, organizuojami talkas, šiek tiek paremia Anykščių savivaldybė. Šis paminklas taip pat atsirado tokiu būdu. Patys rinkome laukų akmenis postamentui, juos mūrįjome. Geležinį kryžių nukalė Arvydas Gapsevičius, deja, nesulaukęs pašventinimo dienos. Jis nebuvo politinis kalinys, bet norėjo prisidėti prie partizanų aukos įamžinimo. Granito lentai, kurioje įrašėme žuvusių partizanų vardus ir pavardes, panaudojome savivaldybės skirtas lėšas. Daugiau masinės partizanų žūties vietų Anykščių rajone nenustatėme. Ten, kur žuvo pavieniai partizanai, pastatėme standartinius nedidelius kryželius“.

Kas keliaus iš Skiemonių į Uteną žvyrkeliu, dešinėje kelio pusėje pastebėję kryžių, tesukalba maldele už žuvusius Lietuvos partizanus, teprisimena jų auką Tėvynei.

Partizanų atminimui – geri darbai

LR Seimas šiuos metus paskelbė Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio (LLKS) metais. Todėl mūsų Tėvynėje vyksta daug renginių, statome ir pašventiname paminklus partizanų atminimui.

Rugsėjo 11 d. Juodupių kaime (Vilkaviškio raj. Pilviškių seniūnija) įvyko Edukacinis pilietinio ir tautinio ugdymo programos „Vardan Lietuvos“ renginys, skirtas 1947 m. sausio 15-16 d. Nadrausvės ir Juodupių kaimuose įvykusiam Lietuvos partizanų apygardų vadų ir atstovų pirmam suvažiavimui atminti. Pirmiausia buvo aukojamos šv. Mišios Pilviškių Švenčiausios Trejybės bažnyčioje (jas aukoją mons. Alfonsas Svarinskas), kun. Alfonsas Bulota ir klebonas Algirdas Žukauskas) už partizanus, žuvusius kovose, lageriuose, tremtyje. Sakydamas pamokslą, kun. A. Bulota priminė būtinybę saugoti istorinę tiesą, klausytis liudininkų, sakyti tiesą, gerbti partizanus, jų priesaiką Dievui ir Tėvynei. Juk jie atvedė mus į nūdienos laisvę.

Nei Juodupių, nei Nadrausvės kaimai iki šiol neišliko. Neišliko nė viena troba, kuriose prieš 62 metus posėdžiavo partizanų atstovai. Dabar ten dirbami laukai, tik horizonte matyti miškų masyvai, kadaise partizanams atstoję namus. 1944 metais prasidėjęs partizaninis pasipriešinimas antrajai bolševikinei okupacijai greitai plėtėsi, netrukus jame jau būrėsi 30 tūkst. laisvės kovotojų. Prieš juos sovietinė valdžia permetė apie 60 tūkst. karių, prie kurių prisidėjo dar keli tūkstančiai vietinių stribų. Į Sibirą buvo tremiami partizanus rėmę ūkininkai, prasidėjo savųjų išdavystės... Tokiomis sąlygomis netoli Pilviškių buvo šaukiamas pirmasis Lietuvos partizanų apygardų vadų ir atstovų suvažiavimas. Anot istoriko pedagogo Jono Gustaičio, suvažiavime buvo pranešta apie Juozo Markulio-Erelio išdavystę, jis pašalintas iš Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio prezidiumo.



Suvažiavimo atminimui paminklinis akmuo

Prezidiumo pirmininku išrinktas Antanas Baltūsis-Žvejys. Ginkluoto pasipriešinimo centras persikėlė į Sūduvą. Buvo nutarta sujungti visas partizanų jėgas, o pagalbos prašyti užsienio lietuvių. Tuo tikslu 1947 m. gegužę Juozas Lukša ir Rimvydas Krikščiūkas bandė patekti į Vakarų, tačiau nesėkmingai. J. Lukša sieną sėkmingai perėjo tik metų pabaigoje.

Po suvažiavimo kūrėsi naujos kuopos, vyko kariniai apmokymai, kartu buvo atliekamos ginkluotos operacijos. Anot Ričardo Čekučio, šis pirmasis suvažiavimas paklojo pamatus 1949 m. vasario 10-20 dienomis įvykusiam Mėnaičių kaime (Radviliškio raj.) visos Lietuvos partizanų apygardų atstovų suvažiavimui, paskelbusiam garsiąją Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Deklaraciją.

... Juodupių kaime ant supiltos kalvelės renginio dalyvių laukė kuklus pilkas Lietuvos laukų akmuo su užrašu, bylojančiu apie pirmąjį partizanų suvažiavimą (paminklo autorius Romualdas Rusteika). Paminklą atidengė LLKS dalyviai Jonas Čeponis, Jonas Matukevičius, Vytautas Pijus Raibikis. Paminklą pašventino Lietuvos partizanų kapelionas mons. Alfonsas Svarinskas. Netrūko kalbėtojų ... Krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė gausiai susirinkusiam jaunimui palinkėjo daug dirbti; Lietuvos kariuomenės sausumos vadas generolas pulkininkas Vytautas Žukas visus ragino daryti gerus darbus partizanų atminimui ir Lietuvos labui, nes „kova dar nebaigta“; Marijampolės apskrities viršininkė Birutė Kažemėkaitė sakė: „Jei norime išlikti stipri ir laisvę branginanti tauta, reikia skirti laisvės gynėjus nuo priešų, žinoti laisvės kainą“; Seimo narys Arimantas Dumčius pažadėjo, kad Seimo rudens sesijoje bus nutarta įamžinti Deklaracijos signatarų vardus, taip pat patikino, kad diplomatine kalba bus kalbama su Rusijos vadovais apie žalos atlyginimą Lietuvai, kad toliau bus rūpinamasi tremtinių kapų tvarkymu Rusijos platybėse; dr. Povilas Jakučionis priminė žymiuosius partizanų mūšius Kalniškėse, Raišupyje ir sakė: „Blogiui visada reikia priešintis“; LLKS pirmininkas dimisijos pulki-



ninkas Jonas Čeponis pastebėjo: „Jų kova buvo šventa ir pasiaukojanti. Jie buvo prisiekę geriau mirti, bet nepasiduoti. Būkime verti jų, žuvusiųjų. Jie laimėjo kovą mums“.

Renginje skambėjo daug partizanų dainų, kurias atliko jungtinis politinių kalinių ir tremtinių choras, diriguojant Laimai Venclovienei ir Edmundui Rėkui.

Meninę programą atliko Pilviškių „Santakos“ gimnazijos, Vilkaviškio „Aušros“ gimnazijos, Pažerų ir Igliaukos Anzelmo Matučio pagrindinių mokyklų mokiniai, Karinis pučiamųjų orkestras; nuaidėjo šlovės salvės žuvusiems už Lietuvos laisvę.

Renginį organizavo LPKTS Marijampolės skyrius.

Knyga apie tai, kuo mus pavertė bolševikai



Jozefas Mackievičius

Jozefas Mackievičius. KELIAS Į NIEKUR. Iš lenkų kalbos vertė Leonardas Vilkas. – Vilnius: Aidai, 2009.

Senosios Lietuvos žemės yra davusios pasauliui ne vieną dvasios milžiną. Vienas jų nebejotina yra Vilniaus kraštiečių Jozefas Mackievičius – nepaprasto talento rašytojas ir publicistas, tragiškų XX a. vidurio įvykių liudininkas ir kronikininkas, visą gyvenimą laikęs save daugiautės Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės piliečiu, bet sovietinės okupacijos priverstas pasitraukti iš gimtojo krašto.

Tarpukario metais Jozefas Mackievičius savo straipsniuose bei vaizdinguose reportažuose iš įvairių Vilniaus krašto vietovių gyvenimo aštriai kritikuodavo Lenkijos valdžią dėl tautinių mažumų politinių laisvių varžymo. Nepriklausomam publicistui nepavyko rasti bendros kalbos ir su Lietuvos valdžia, kuri 1940 m. gegužę – taigi beveik okupacijos išvakarėse – atėmė iš jo visas leidybos teises. Tačiau didžiausiu visų tautų priešu jis laikė sovietinį komunizmą. 1919 m., dar neturėdamas 17 metų, jis išėjo savanoriu į Lenkijos kariuomenę kariauti su bolševikais. O pokario metais, jau Vakaruose, vienoje konferencijoje jis prisistatė taip:

Józef Mackiewicz, profesija: rašytojas, tautybė: antikomunistas, įsitikinimai: kontrrevoliucionierius, kilmės šalis: Rytų Europa.

Beje, Jozefą Mackievičių su nepriklausoma Lietuva sieja ir giminystės ryšiai: jo pusseserė (tėvo sesers duktė) Vincenta tapo užsienio reikalų ministro Stasio Lozoraičio žmona.

Šios vasaros pabaigoje „Aidų“ leidyklos išleistas Jozefo Mackievičiaus romano „Kelias į niekur“ lietuviškas vertimas – tai pirmoji proga Lietuvos skaitytojui susipažinti su šio iškilaus rašytojo ir nuoseklaus antikomunisto kūryba.

Romane aprašomas 1940 – 1941 m. sovietinės okupacijos laikotarpis – nuo aneksijos iki masinių trėmimų. Viskas, išskyrus romano herojus, šiame pasakojime yra autentiška. Žmonės, žvėrys ir daiktai; įvykiai,

slapti dokumentai ir datos; kaimų pavadinimai; aušra ir saulėlydis Maskvos laiku, per raistus bėganti linija, skyrusi Lietuvos ir Baltarusijos sovietinės respublikas, taip pat visų kelių kryptys. Autentiškos valstybės saugumo liaudies komisariato – NKGB – karininkų pavardės, – nurodo rašytojas romano įžangoje. Ši knyga, kalbant paties autoriaus žodžiais – apie tai, **kaip išsigimsta kraštas ir žmonės, užvaldyti nūdienio bolševizmo.** „Šiame romane išryškėja stulbinantis J. Mackievičiaus gebėjimas operuoti mažų žmonių kasdienio gyvenimo realijomis. Nė vienas Lenkijoje gyvenantis prozininkas nesugeba kurti personažų taip, kaip jis – keliais plunksnos brūkštelėjimais, be jokių psychologizmų, beveik be aprašo, pavaizduodamas gestą, atodūsi, nusispjovimą“, – rašė Česlavas Milošas.

Autorius neakcentuoja komunistinio teroro ir nekuria martyrologijos, bet įtaigiai parodo šios pasaulio istorijoje analogų neturinčios vergijos poveikį žmogaus psichikai, nuo kurio ima pūti visas socialinis audinys. Veikėjų likimai, pagrįsti tikrais faktais, anksčiau autoriaus aprašytais daugelyje publicistinių reportažų, „Kelyje į niekur“ realistiškai supinami į sovietizuojamos visuomenės irimo kroniką, atskleidžiančią komunizmo kaip absoliutaus ir objektyvaus blogio esmę. Tai ir istorinė išvalga, ir puiki realistiškos literatūra, kurios stoką šiandien jaučia ne vienas knygos mylėtojas. Ji padės geriau suvokti ir dabartinę mūsų padėtį, kai baigiantis antram dešimtmečiui po Nepriklausomybės atkūrimo beveik kiekviename žingsnyje susiduriame su ilgametės sovietinės okupacijos padariniais – ir dažniausiai esame bejėgiai juos likviduoti. O jėgų galėtų suteikti tik suvokimas, kaip viskas prasidėjo, ir nebijojimas pripažinti karčią tiesą.

Štai kodėl verta knygynuose teirautis J. Mackievičiaus „Kelio į niekur“.



Knygos viršelis



LLKS žinios

Prieš trejus metus Baltarusijoje žuvo Lietuvos saugumo karininkas Vytautas Pociūnas. Aukščiausi šalies pareigūnai tuomet teigė, kad ištirti šios mirties aplinkybes - valstybės garbės reikalas. Deja, Lietuvos teisėsauga iki šiol to nėra padariusi.

Piliečių Santalka ir M.K. Čiurlionio kultūros ir paveldo fondas jau trečius metus kviečia visus savo valstybei neabejingus piliečius pagerbti Vytauto Pociūno atminimą.

Rugpjūčio 23 d. Daukanto aikštėje Vilniuje skambėjo žuvusiam pulkininkui skirta muzika.



Rugpjūčio mėn. gausybė renginių Lietuva minėjo Europoje ir visame pasaulyje unikalios vienybės akcijos – Baltijos kelio trijose Baltijos šalyse dvidešimties metų sukaktį. Tai parasparnių skrydis „Baltijos kelias dangumi“, dviratininkų žygis iš Talino per Rygą į Vilnių, estafetinis bėgimas „Baltijos kelias“, estafetinis bėgimas „Širdis plaka Baltijai“, Tuskulėnų rimties parko memorialiniame komplekse Latvijos valstybės archyvo paroda „Prahos pavasario ir Chartijos 77“ atgarsiai Latvijoje ir kitose Baltijos šalyse, plaukimas baidare maršrutu Vilnius-Ryga-Talinas. Sukaktis minėta Vilniaus arkikatedroje bazilikoje, Seime, Katedros aikštėje. Rugpjūčio 23-iają Baltijos kelio atkarpose ties magistrale „Via Baltica“ žmonės rinkosi prie Baltijos keliui atminti skirtų koplytstulpių, uždegė laužus, dalyvavo atminimo vakaronėse.

Rugsėjo mėn. pagerbti ir perlaidoti Radvilų palaikai.

2004 metais atliekant archeologinius kasinėjimus buvusios Dubingių evangelikų-reformatų bažnyčios vietoje rasta kapavietė, kurioje, kaip vėliau nustatė mokslininkai, buvo palaidoti XVI amžiuje Lietuvos kunigaikštystėje gyvenusių didikų Mikalojaus Radvilos Rudojo, jo sūnaus Mikalojaus, vaikaičio Jonušo Radvilos bei marčios – Kristupo Radvilos Perkūno pirmosios žmonos – Anos Sobkovnos, Mikalojaus Radvilos Juodojo bei jo žmonos Elžbietos Šidloveckos palaikai.

Radvilų palaikai buvo saugomi Vilniaus universitete bei Mykolo Romerio teismo medicinos institute,

o rugsėjo 3-4 dienomis buvo pašarvoti Radvilų rūmuose Vilniuje. Iškilminga kunigaikščių Radvilų palaikų perlaidojimo ceremonija vyko rugsėjo 5 dieną Dubingių piliavietėje.



Rugsėjo 19 d. Šalčininkų Lietuvos tūkstantmečio gimnazijoje vyko Lietuvos Sąjūdžio XII-asis suvažiavimas, kuriame dalyvavo ir LLKS atstovai. Dalį priimtų rezoliucijų pateikiame.

Dėl Rusijos – Vokietijos projekto tiesti Baltijos jūros dugnu dujotiekį

Baltijos jūros šalių visuomenei didelį nerimą kelia „Gazprom“ projektas nutiesti dujotiekį jūros dugnu iš Rusijos į Vokietiją. Nenoras atsižvelgti į visų pakrantės valstybių ir tautų nuomonę dėl to, kad dujotiekio trasa eis per vietas, kuriose yra nugramzdintos nuo II pasaulinio karo likusios nuodingos cheminės medžiagos, o šio dugno sluoksnio pajudėjimas sukeltų didelį pavojų pakrantės žmonėms ir gamtai, - tai vienašališki veiksmai, nesuderinami su deklaruojamais geros kaimynystės principais, atsakomybe už Baltijos jūros augmenijos ir gyvūnijos išlikimą.

Girdint Rusijos agresyvią retoriką kaimyninių šalių atžvilgiu, didelį susirūpinimą kelia šios valstybės planai naudoti karinį laivyną patruliavimui visame dujotiekio perimetre. Iškyla įvairių incidentų, nesusipratimų jūroje grėsmė, nekalbant jau apie neutralių vandenų aneksiją *de facto*.

Negalima sutikti su „Nord Stream“, tai yra, „Gazprom“ mėginimais išvengti objektyvaus nešališko tyrimo dėl poveikio aplinkai tiesiant ir eksploatuojant dujotiekį. Tai visiškas Europos Parlamento rezoliucijos ignoravimas.

Suvažiavimas kreipiasi į Lietuvos Vyriausybę ragindamas aktyviai siekti bendro Baltijos šalių požiūrio ir principingo reagavimo į šiuos „Gazprom“ planus. Kreipiamės į Europos Parlamentą ir Komisiją, ragindami Šiaurės Europos dujotiekio statybai nesuteikti finansavimo iš Europos Sąjungos biudžeto lėšų tol, kol nebus pateiktas tikrai nepriklausomas, o ne iš anksto apmokėtas poveikio aplinkai vertinimas.



Laisvės kovų atmintis – mūsų dvasinės stiprybės laidas.

Užtikrinkime šiandieninės Lietuvos gynybą

Tūkstantmetinėje Lietuvos istorijoje nuolatinės laisvės kovos su galingais išorės priešais reikalavo daug pastangų ir aukų. Jų atminimas per amžius grūdino Tautą. Ir šiandien svarbus šis dvasinis lobis, turintis plačiau įeiti į mūsų gyvenimą, visuomenės ugdymą, švietimą, istorinį kultūros paveldą. Juk pasitinkame pasaulinės reikšmės mūsų - Durbės 750 metų ir Žalgirio 600 metų sukaktis.

Istorinė patirtis turi mus stiprinti įveikiant šiandieninį sunkmetį. Jo dalis, tai ir kairiųjų valdžių nusmukdyta, bemaž tyčia naikinta krašto apsaugos sistema. Niekas nežino, kada mūsų valstybė, jau nusilpninta infiltracijų ir korupcijų, gali būti ir tiesiogiai užpulta, o laikoma nepasirengusi. Pastarajame dešimtmetyje Lietuva pastoviai nevykdė įsipareigojimų NATO šalių bendrijai ir sau pačiai – savo krašto apsaugai, o dabar Finansų ministerija lėšų bando skirti net mažiau kaip 1 proc. BVP. Sutelkime visas dvasines ir finansines pastangas, kad krašto apsauga būtų užtikrinta, kad sąžiningai vykdytume tautinius ir tarptautinius įsipareigojimus.

Reikia „Saulėlydžio“ audito

Finansinio sunkmečio ir tarptautinės krizės sąlygomis Vyriausybė pernelyg pasikliauja mechaniško ir lygiavinio lėšų atėmimo priemonėmis bei neaiškia fasadine, mažai rezultatyvia Saulėlydžio komisijos veikla. Turėtų būti atliktas ir paskelbtas jos veiklos auditas. Kai kurios įstaigos naikinamos, tačiau biurokratija auga. O kas ir kada ateity kompensuos švie-

timo įstaigų, net gimnazijų, taip pat mokslo institucijų uždarymą, siekiant privatizuoti jų pastatus, kas išlygins krašto apsaugos ir diplomatijos pakirtimą? Visuomenė, jos balsas Sąjūdis, reikalauja skaidrumo ir paaiškinimų.

Rugsėjo 23 d. Kaip praneša ELTA, dėl garbės ir orumo jau penktus metus su žiniasklaida besibylinėjantis Algis Klimaitis, per teismus atsikratęs KGB agento „Kliugerio“ etiketės, iki šiol nepasirodo teismo posėdžiuose. Į juos vykstantiems asmenims, tarp kurių yra garbaus amžiaus Nepriklausomybės akto signatarų, pasipriešinimo dalyvių, trūko kantrybė, todėl jie trečiadienį paprašė nušalinti ieškinį dėl garbės ir orumo įžeidimo vienam šalies dienraščiui nagrinėjančią Vilniaus miesto trečiojo apylinkės teismo teisėją Jeleną Šiškiną.

„Ko mes prašėme teismo, vis buvo atmesta be jokio motyvo, kadangi A. Klimaičio advokatas pasakė, kad tie dalykai atmestini. J. Šiškina pakartojo kaip miško aidas „atmetu“ be jokių motyvų, – apgailestavo N. Sadūnaitė, teigdama, kad pasijutusi kaip sovietmečiu.

Rugsėjo 26 d. LLKS rūpesčiu buvo organizuota talka Mūšios – Didžiosios partizanų kovos apygardos – parkui tvarkyti. Šio parko, įsteigto monsino Alfonso Svarinsko rūpesčiu, Valstybė iki šiol nesiėmė prižiūrėti, todėl labai pageidautina, kad patriotinė visuomenė, ypač jaunimas, prisidėtų tvarkant parko teritoriją.

Rugsėjo 28 d. LLKS atstovai ir buvęs tremtinys laptevietis Jonas Puodžius kreipėsi į Vilniaus merą, kad būtų skirta vieta jau sukurtam paminklui kunigo Broniaus Laurinavičiaus atminimui.



KREIPIMASIS

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau – LGGRTC) Tuskulėnų rimties parko memorialinio komplekso viename iš pastatų kuriama muziejinė ekspozicija „Tuskulėnų dvaras, žudymai 1944–1947 m., aukos, tyrimai“, kurioje lankytojai galės susipažinti su Tuskulėnų kolumbariume palaidotų aukų biografijomis, egzekucijų vykdytojais, istorinių tyrimų medžiaga.

Kreipiamės į 1944–1947 m. sušaudytų ir Tuskulėnų dvaro teritorijoje užkastų aukų artimuosius, bendražygius ir kitus asmenis, turinčius informacinės medžiagos – nuotraukų (vaikystės, jaunystės, šeimos), dokumentų (gimimo ar santuokos liudijimai, mokslo ar tarnybiniai pažymėjimai, apdovanojimai, sovietų valdžios išduotos pažymos ir pan.) ar asmeninių daiktų (akiniai, rašymo priemonės, uniformos, bažnytiniai drabužiai ir pan.). Tai labai padėtų kurti įtaigią muziejaus ekspoziciją. Daiktus muziejus galėtų nupirkti.

LGGRTC interneto puslapyje www.genocid.lt pateiktas sąrašas asmenų, kurie buvo užkasti Tuskulėnų dvaro teritorijoje.

Telefonai pasiteirauti: (8~5) 275 07 04, (8~5) 275 12 23. El. paštas tuskulennai@genocid.lt

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras



Į Amžinybę pasitraukė fondo Vinco Kudirkos
vardui įamžinti pirmininkas,
profesorius

Gintautas Česnys

Teprimena Kudirkos aikštė
ir paminklas joje, kad čia drauge įamžintas
ir tauriojo patrioto
Gintauto Česnio atminimas.
Sustok ir prisimink, praeivi.
Liūdime dėl skaudžios netekties ir nuoširdžiai
užjaučiame profesoriaus artimuosius

*Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga
LLKS leidinio „Varpas“ redakcija*



Rugsėjo 10 d. Anykščiuose į Amžinybę išėjo
Birželio 23-ios sukilėlis, partizanas, buvęs politinis
kalinys ir tremtinys, Lietuvos Laisvės Kovotojų,
Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių, Lietuvos
politinių kalinių ir tremtinių sąjungų narys,
veiklus visuomenininkas, dimisijos majoras

Eligijus Smetona

Amžinoji Šviesa jam tešviečia.
Dėl skaudžios netekties nuoširdžiai užjaučiame
dukra Reginą ir sūnų Robertą, gimines bei
artimuosius.

*Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga
LLKS leidinio „Varpas“ redakcija*

Nors iki Vėlinių dar liko laiko, tačiau jas pasi-
tikti reikėtų prie jau sutvarkytų kapų. Mirusiųjų
pagerbimo dieną paprastai lankomi artimųjų ka-
pai, nors daug kauburėlių su paminklais ir be jų
lieka apleisti, nes ir artimųjų nebėra. Nepamirš-
kime jų.

Lietuvoje pastatyta ir statoma daug paminklų
netolimos ir tolimesnės praeities laivės kovoto-
jams. Sutvarkykime jų aplinką, Vėlinių proga
padėkime gėlytes, uždekime žvakutę. Nepaliki-
me vietos užmaršties šešėliui.

*Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga
Lietuvos Krašto apsaugos bičiulių klubas*

Po sunkios ligos mirė ilgametis Vyskupo
M. Valančiaus blaivystės sąjūdžio pirmininkas

Juozas Kančys,

blaivystės sąjūdžio įkvėpėjas ir vadovas, ilgus
savo gyvenimo metus atidavęs blaivystės idėjų
puoselėjimui.

Liūdime ir nuoširdžiai užjaučiame velionio šeimą
ir artimuosius

*Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga
LLKS leidinio „Varpas“ redakcija*

VARPAS

Leistas politkalinių sovietinės koncentraci-
jos stovylose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m.
iki 1989 m. – pagrindyje Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn.
Leidėjai Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga,
SL 22 09, ISSN 1648-0244.

Adresas: Architektų g. 14-60, tel. 244-46-19

Architektų g. 8-4, tel. 244-21-57. LT-04210 Vilnius.

Redaguoja redakcinė kolegija. Bendradarbiams honoraras
nemokamas. Straipsnių turinys nebūtinai turi sutapti su redakcijos
nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negražinami.

178-ojo „Varpo“ numerio redaktorius – Algimantas Zolubas
Skaitykite „VARPA“ internete: http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=6381

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 191913666)
Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas Swedbank, AB;
Sąskaita Nr. LT62 7300 0100 0249 2325

Išleido ir spausdino „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13 b, Vilnius.
Tiražas 1000 vnt.

Aukos VARPUI

Už aukas „Varpui“ dėkojame:

J. Mildažiui – 100 USD, V. Dudėnui – 100 Lt, V. Kėšeraus-
kienei ir J. Briedienei – 50 Lt, M. Šironienei – 50 Lt,
J. Chludok – 100 Lt, D. Pavasarienei – 50 Lt,
R. Balčiūnienei – 50 Lt, A. Povilavičiūtei-Erelienei – 50 Lt,
Ž. Simonaičiui – 50 Lt, N. Gudonytei – 50 Lt,
A. Skabickienei – 20 Lt, V. Masikonui – 20 Lt,
J. Zavackui – 10 Lt, S. Baužienei – 40 Lt,
M. Janėnaitei – 10 Lt, M. ir J. Sadūnai – 20 Lt,
V. Lapėnienei (Reškutėnai) – 20 Lt, J. Miliušienei – 20 Lt,
A. Susniui – 100 Lt.

Ypatinga padėka Jolitai ir Vaidui Žimnickams esminiai
prisidėjusiems prie šio „Varpo“ išleidimo.

Dėkojame už pervestus 2 proc. nuo pajamų mokesčio.

Už nuotraukas dėkojame: Broniui Tvardūnui, Jonui Česna-
vičiui, Alvydai Stričkai, Zenonui Ripinskui

LLKS valdybos ir „Varpo“ leidėjų iniciatyva, LGGRT centrui sutikus, pateikiamas s a r a š a s

asmenų, kuriems suteiktas atitinkamas statusas

Vadovaujantis 2009 m. rugpjūčio 19 d. Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos posėdžio protokolo Nr. 2PD-189 išvadomis ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus 2009 m. rugsėjo 04 d. įsakymu Nr. IV-146 yra pripažintas **Kario savanorio** teisinis statusas šiems ginkluoto pasipriešinimo dalyviams:

Pranciškui (Pranui) Akuniui, gim. 1907 m. Kauno apskr. Jonavos vlsč., (po mirties), 1941 m. birželio mėn. 22 – 28 d. sukilimo dalyviui.

Algirdui Zenonui Andriekui, gim. 1931 m. Mažeikių apskr. Sedos vlsč., ginkluoto pasipriešinimo struktūros – Lietuvos laisvės armijos – nariui, dalyvavusiam ginkluotose operacijose.

Petrui Gerdvilai, gim. 1918 m. Kėdainių apskr. Šėtos vlsč., (po mirties), Vyčio apygardos Balandžio, Gluosnio būrių partizanui, žuvusiam ginkluoto susirėmimo metu (kovos lauke).

Jonui Guobiui, gim. 1907 m. Utenos apskr. Alantos vlsč. (po mirties), asmeniui, kuris 1940 m. birželio 15 d. ėjo Lietuvos Respublikos tikrąją karo tarnybą ir pirmosios sovietinės okupacijos (1940 – 1941 m.) metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1944 m. įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo. Kario laipsnis – vyresnysis leitenantas.

Juozui Mizarui (Mizerui), gim. 1907 m. Švenčionių apskr. Tverėčiaus vlsč., (po mirties), partizanui, žuvusiam ginkluoto susirėmimo metu (kovos lauke).

Jonui Škiudui, gim. 1907 m. Šiaulių apskr. Pakruojo vlsč., (po mirties), 1941 m. birželio mėn. 22 – 28 d. sukilimo dalyviui, žuvusiam 1941 m. birželio 23 d. ginkluoto susirėmimo metu (kovos lauke).

Stasiui Vasiliauskui, gim. 1918 m. Marijampolės apskr. Šilavoto vlsč., (po mirties), Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės partizanui, slap. Bizūnas, žuvusiam 1948 m.

Domininkui (Domui) Žvirbliui, gim. 1907 m. Leningrado m., (po mirties), 1941 m. birželio mėn. 22 – 28 d. sukilimo dalyviui, mirusiam įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Vadovaujantis 2009 m. rugpjūčio 19 d. Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos posėdžio protokolo Nr. 2PD-189 išvadomis ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinio direktoriaus 2009 m. rugsėjo 04 d. įsakymu Nr. IV-146 yra pripažintas **Laisvės kovų dalyvio** teisinis statusas šiems neginkluoto pasipriešinimo dalyviams:

Vladislovui Bražioniui, gim. 1928 m. Utenos apskr. Leliūnų vlsč., pagrindinės organizacijos nariui.

Jokūbui Briedžiui, gim. 1882 m. Biržų apskr. Nemūnio Radviliškio vlsč., (po mirties), partizanų rėmėjui, mirusiam įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Pranciškui (Pranui) Ilgūnui, gim. 1895 m. Vilkaviškio apskr. Paežerių vlsč., (po mirties), Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės Vytauto kuopos partizanų rėmėjui.

Magdelenai Ilgūnienei-Pečkytei, gim. 1904 m. Marijampolės apskr. Sasnavos vlsč., (po mirties), Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės Vytauto kuopos partizanų rėmėjai.

Tamošiui (Tomui) Januliui (Janiuliui), gim. 1889 m. Šiaulių apskr. Meškuičių vlsč., (po mirties), buvusiam sukarintos organizacijos nariui, valstybės civilinės įstaigos tarnautojui, politinės organizacijos nariui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940 – 1941 m.) okupacijos metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1942 m. įkalinimo metu.

Aldonai Janušaitienei-Adamonytei, gim. 1935 m. Trakų apskr. Aukštadvario vlsč., pagrindinės organizacijos „Lietuvos jaunieji partizanai“ narei.

Julei Kavaliauskienei-Bielskytei, gim. 1931 m. Raseinių apskr. Kražių vlsč., Žemaičių apygardos Žemaičio būrio partizanų ryšininkei ir rėmėjai.

Pranui (Pranciškui) Klimanskiui, gim. 1908 m. Kauno apskr. Zapyškio vlsč., (po mirties), Tauro apygardos Birutės rinktinės partizanų rėmėjui.

Elenai Birutei Koverkienei-Sviklaitei, gim. 1926 m. Alytaus apskr. Merkinės vlsč., Dainavos apygardos Kazimieračio rinktinės Merkio, Bevardžio būrių partizanų rėmėjai, pasipriešinimo akcijų dalyvei.

Marcelei Leščinskienei-Stasiulevičiūtei, gim. 1925 m. Kauno apskr. Aukštosios Panemunės vlsč., Tauro apygardos Birutės rinktinės partizanų rėmėjai, slap. Ramunė.

Lolitai Panzer-Kurklinskaitei, gim. 1961 m. Alytaus m., pagrindžio spaudos bendradarbei.

Antanui Paškovičiui, gim. 1886 m. Panevėžio apskr. Krekenavos vlsč., (po mirties), Lietuvos Respublikos atsargos karininkui, buvusiam vidaus reikalų sistemos pareigūnui, valstybės civilinės įstaigos tarnautojui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940 – 1941 m.) okupacijos metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1941 m. įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo. Atsargos kario laipsnis – pulkininkas leitenantas.

Rožei Pečiulaitienei-Pavydytei, gim. 1930 m. Ukmergės apskr. Kurklių vlsč., pagrindinės organizacijos „Vienybė“ narei, slap. Kregždė, pasipriešinimo akcijų dalyvei.

Antanui Visokinskiui (Visakinskiui), gim. 1902 m. Breslaujos apskr. Drūkšių vlsč., (po mirties), buvusiam sukarintos organizacijos nariui, valstybės civilinės įstaigos tarnautojui, politinės organizacijos nariui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940 – 1941 m.) okupacijos metu buvo suimtas, įkalintas ir mirė 1943 m. įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Jonui Zujui, gim. 1923 m. Marijampolės apskr. Gudelių vlsč., Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės Vėjo būrio partizanų rėmėjui.

Koncertas, skirtas Vytauto Pociūno atminimui



Akimirkos iš LiJOT ekspedicijų „Misija Sibiras 09“



2009 m. rugpjūčio 29-oji Kryžių kalne



Radvilų palaikų pagerbimas ir perlaidojimas

